

Opublikowana w Dz.U. Z 1976 r. Nr 31 poz. 180

KONWENCJA

o substancjach psychotropowych,

sporządzona w Wiedniu dnia 21 lutego 1971 r.

(Dz. U. z dnia 18 września 1976 r.)

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 21 lutego 1971 roku została sporządzona w Wiedniu Konwencja o substancjach psychotropowych.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną z zastrzeżeniami do artykułu 19 ustępy 1 i 2 oraz artykułu 31 ustęp 2 Konwencji, zgłoszonymi przy jej podpisaniu; oświadcza, że wymieniona Konwencja jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 14 listopada 1974 roku.

(Tekst konwencji jest zamieszczony w załączniku do niniejszego numeru).

ZAŁĄCZNIK

Konwencja o substancjach psychotropowych.

Wstęp.

Strony

w trosce o zdrowie i dobrobyt ludzkości,

stwierdzając z niepokojem istnienie problemu zdrowia publicznego i problemu społecznego, które powstały wskutek nadużywania niektórych substancji psychotropowych,

zdecydowane zapobiegać nadużywaniu tych substancji i nielegalnemu obrotowi, który ono powoduje, oraz zwalczać je,

uważając, że konieczne jest zastosowanie surowych środków dla ograniczenia używania tych substancji tylko w celach legalnych,

uznając, że używanie substancji psychotropowych do celów leczniczych i naukowych jest niezbędne i że możliwość zaopatrywania się w nie w tych celach nie powinna być przedmiotem niesłusznym ograniczeń,

przekonane, że kroki podejmowane przeciwko nadużywaniu tych substancji, ażeby były skuteczne, powinny być skoordynowane i powszechne,

uznając właściwość Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie kontroli substancji psychotropowych i pragnąc, aby zainteresowane organy międzynarodowe działały w ramach tej Organizacji,

przekonane, że dla osiągnięcia tych celów niezbędne jest zawarcie konwencji międzynarodowej,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Znaczenie określeń

Jeżeli nie podano wyraźnie innego znaczenia lub jeżeli inne znaczenie nie wynika z kontekstu, następujące określenia użyte w Konwencji mają niżej wskazane znaczenie:

- a) "Rada" oznacza Radę Gospodarczą i Społeczną Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- b) "Komisja" oznacza Komisję Środków Odurzających Rady,
- c) "Organ" oznacza Międzynarodowy Organ Kontroli Środków Odurzających, utworzonych na podstawie Jednolitej konwencji o środkach odurzających z 1961 r.,
- d) "Sekretarz Generalny" oznacza Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- e) "substancja psychotropowa" oznacza każdą substancję naturalną lub syntetyczną lub każdy produkt naturalny zamieszczony w Wykazie I, II, III lub IV,
- f) "preparat" oznacza:
  - i) każdy roztwór lub mieszaninę w jakimkolwiek stanie fizycznym, zawierające jedną lub więcej substancji psychotropowych, lub
  - ii) jedną lub więcej substancji psychotropowych, którym nadano postać dawek,
- g) "Wykaz I", "Wykaz II", "Wykaz III" i "Wykaz IV" oznaczają spisy substancji psychotropowych odpowiednio ponumerowane, załączone do niniejszej Konwencji, które mogą być zmieniane zgodnie z artykułem 2,
- h) "wywóz" i "przywóz" oznaczają, stosownie do odpowiednich znaczeń tych pojęć, fizyczne pomieszczenie substancji psychotropowej z jednego Państwa do innego Państwa,
- i) "wyrób" oznacza wszelkie czynności, za pomocą których można otrzymywać substancje psychotropowe, łącznie z oczyszczaniem i przetwarzaniem substancji psychotropowych na inne substancje psychotropowe; określenie to obejmuje również wyrób preparatów innych niż sporządzone na podstawie recepty w aptece,
- j) "nielegalny obrót" oznacza wyrób substancji psychotropowych lub handel nimi, dokonywane niezgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji,
- k) "rejon" oznacza każdą część Państwa, którą na podstawie artykułu 28 uważa się za odrębną jednostkę ze względu na cele niniejszej Konwencji,
- l) "pomieszczenia" oznacza budynki lub części budynków, jak też tereny do nich przynależne.

Artykuł 2

Zakres stosowania kontroli nad substancjami.

1. Jeżeli jedna ze Stron lub Światowa Organizacja Zdrowia posiada informacje o jakiejś substancji nie objętej jeszcze międzynarodową kontrolą, z których, jej zdaniem, może wynikać konieczność umieszczenia tej substancji w jednym z Wykazów załączonych do niniejszej Konwencji, przesyła Sekretarzowi Generalnemu zawiadomienie o tym wraz z wszystkimi informacjami, które je uzasadniają. Ten sam tryb stosuje się, jeżeli jedna ze Stron lub Światowa Organizacja Zdrowia będzie miała informacje uzasadniające przeniesienie substancji z jednego Wykazu do innego lub wykreślenie jej z Wykazów.

2. Sekretarz Generalny poda do wiadomości to zawiadomienie, jak też wszelkie informacje, które uzna za istotne, Stronom, Komisji oraz jeżeli zawiadomienie przesyła Strona - Światowej Organizacji Zdrowia.

3. Jeżeli z informacji przesłanych wraz z zawiadomieniem wynika, że dana substancja nadaje się do umieszczenia w Wykazie I lub Wykazie II załączonym do niniejszej Konwencji na podstawie ustępu 4 niniejszego artykułu, Strony zbadają w świetle wszystkich posiadanych informacji możliwość tymczasowego zastosowania wobec tej substancji wszystkich środków kontroli stosowanych odpowiednio do substancji umieszczonych w Wykazie I bądź Wykazie II.

4. Jeżeli Światowa Organizacja Zdrowia stwierdzi:

a) że dana substancja może

i) 1) wywołać stan zależności; i

2) powodować pobudzenie bądź hamowanie w ośrodkowym układzie nerwowym prowadzące do omamów albo do zaburzeń czynności motorycznych lub zaburzeń sądu, lub zachowania, lub postrzegania, lub nastroju bądź

ii) podobne nadużywanie i podobne szkodliwe skutki, jakie wywołują substancje umieszczone w Wykazach I, II, III lub IV; i

b) że są wystarczające dowody, iż nadużywa się lub istnieje prawdopodobieństwo nadużywania tej substancji w sposób stwarzający problem dla zdrowia publicznego i problem społeczny, uzasadniające podanie jej międzynarodowej kontroli,

Światowa Organizacja Zdrowia przedstawi Komisji ocenę tej substancji, w której wskaże w szczególności rozmiary nadużywania lub prawdopodobieństwo nadużywania ocenianej substancji, stopień wagi problemu dla zdrowia publicznego i problemu społecznego oraz stopień użyteczności ocenianej substancji dla celów leczniczych, jak też zalecenia co do ewentualnych środków kontroli, których zastosowanie byłoby celowe w świetle tej oceny.

5. Biorąc pod uwagę oświadczenie Światowej Organizacji Zdrowia, której oceny w sprawach medycznych i naukowych są miarodajne, i uwzględniając czynniki gospodarcze, społeczne, prawne, administracyjne i wszelkie inne, które uzna za istotne, Komisja może umieścić daną substancję w Wykazie I, II, III lub IV. Komisja może zażądać uzupełniających informacji od Światowej Organizacji Zdrowia lub z innych odpowiednich źródeł.

6. Jeżeli zawiadomienie dokonane na podstawie ustępu 1 dotyczy substancji już umieszczonej w jednym z Wykazów, Światowa Organizacja Zdrowia przekaże Komisji swoje nowe stwierdzenia, jak też nową ocenę tej substancji, którą może wydać zgodnie z ustępem 4, oraz wszelkie nowe zalecenia co do środków kontroli, które mogą jej zdaniem być odpowiednie w świetle tej oceny. Komisja, biorąc pod uwagę oświadczenie przedstawione przez Światową Organizację Zdrowia zgodnie z ustępem 5, jak też uwzględniając czynniki wymienione w tym ustępie, może powziąć decyzję o przeniesieniu tej substancji z jednego Wykazu do innego lub o skreśleniu jej z Wykazów.

7. O każdej decyzji Komisji, powziętej na podstawie niniejszego artykułu, Sekretarz Generalny zawiadomi wszystkie Państwa Członków Organizacji Narodów Zjednoczonych, Państwa nie będące Członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych, które są Stronami niniejszej Konwencji, Światową Organizację Zdrowia i Organ. Decyzja ta nabiera pełnej mocy w stosunku do każdej Strony po upływie stu osiemdziesięciu dni od daty podania jej do wiadomości, z wyjątkiem Strony, która w tym okresie, w odniesieniu do decyzji o umieszczeniu jakiejś substancji w jednym z Wykazów, zawiadomi na piśmie Sekretarza Generalnego, że ze względu na wyjątkowe okoliczności nie jest w stanie poddać tej substancji wszystkim postanowieniom Konwencji, mającym zastosowanie do substancji umieszczonych w tym Wykazie. W zawiadomieniu tym powinny być wskazane przyczyny zajęcia takiego wyjątkowego stanowiska. Niezależnie od takiego zawiadomienia każda Strona powinna zastosować co najmniej niżej wymienione środki kontroli:

a) Strona, która złożyła Sekretarzowi Generalnemu takie zawiadomienie co do substancji dotychczas nie podlegającej kontroli, a umieszczonej w Wykazie I, bierze pod uwagę, w miarę możliwości, szczególne środki kontroli wymienione w artykule 7 i w odniesieniu do danej substancji powinna:

i) wymagać zezwolenia na jej wyrób, handel nią i jej rozprowadzanie zgodnie z postanowieniami przewidzianymi w artykule 8 w odniesieniu do substancji umieszczonych w Wykazie II;

ii) wymagać, by była ona dostarczana lub wydawana tylko na podstawie recepty lekarskiej zgodnie z postanowieniami przewidzianymi w artykule 9 w odniesieniu do substancji umieszczonych w Wykazie II;

iii) przestrzegać zobowiązań dotyczących wywozu i przywozu wymienionych w artykule 12, z wyjątkiem zobowiązań wobec innej Strony, która złożyła Sekretarzowi Generalnemu takie samo zawiadomienie dotyczące danej substancji;

- iv) przestrzegać w odniesieniu do substancji umieszczonych w Wykazie II zobowiązań wymienionych w artykule 13, dotyczących zakazu lub ograniczenia wywozu i przywozu;
  - v) przedstawiać Organowi sprawozdania statystyczne zgodnie z postanowieniami artykułu 16 ustęp 4 litera a); i
  - vi) stosować zgodnie z artykułem 22 środki dla zwalczania wszelkich czynów sprzecznych z ustawami lub rozporządzeniami, wydanymi w celu wykonania powyższych zobowiązań.
- b) Strona, która złożyła Sekretarzowi Generalnemu takie zawiadomienie co do substancji dotychczas nie podlegającej kontroli, a umieszczonej w Wykazie II, powinna w odniesieniu do tej substancji:
- i) wymagać zezwolenia na jej wyrób, handel nią i jej rozprowadzanie, zgodnie z postanowieniami artykułu 8;
  - ii) wymagać, by była ona dostarczana lub wydawana tylko na podstawie recepty lekarskiej, zgodnie z postanowieniami artykułu 9;
  - iii) przestrzegać zobowiązań dotyczących wywozu i przywozu przewidzianych w artykule 12, z wyjątkiem zobowiązań wobec innej Strony, która złożyła Sekretarzowi Generalnemu takie samo zawiadomienie dotyczące danej substancji;
  - iv) przestrzegać zobowiązań przewidzianych w artykule 13, dotyczących zakazu lub ograniczenia wywozu i przywozu;
  - v) przedstawiać Organowi sprawozdania statystyczne zgodnie z postanowieniami artykułu 16 ustęp 4 litery a), c) i d); i
  - vi) stosować zgodnie z artykułem 22 środki dla zwalczania wszelkich czynów sprzecznych z ustawami i rozporządzeniami, wydanymi w celu wykonania powyższych zobowiązań.
- c) Strona, która złożyła Sekretarzowi Generalnemu takie zawiadomienie co do substancji dotychczas nie podlegającej kontroli, a umieszczonej w Wykazie III, powinna w odniesieniu do tej substancji:
- i) wymagać zezwolenia na jej wyrób, handel nią i jej rozprowadzanie zgodnie z postanowieniami artykułu 8;
  - ii) wymagać, by była ona dostarczana lub wydawana tylko na podstawie recepty lekarskiej, zgodnie z postanowieniami artykułu 9;
  - iii) przestrzegać zobowiązań dotyczących wywozu i przywozu przewidzianych w artykule 12, z wyjątkiem zobowiązań wobec innej Strony, która złożyła Sekretarzowi Generalnemu takie samo zawiadomienie dotyczące danej substancji;
  - iv) przestrzegać zobowiązań przewidzianych w artykule 13, dotyczących zakazu lub ograniczenia wywozu i przywozu; i
  - v) stosować zgodnie z artykułem 22 środki dla zwalczania wszelkich czynów sprzecznych z ustawami i rozporządzeniami, wydanymi w celu wykonania powyższych zobowiązań.
- d) Strona, która złożyła Sekretarzowi Generalnemu takie zawiadomienie co do substancji dotychczas nie podlegającej kontroli, a umieszczonej w Wykazie IV, powinna w odniesieniu do tej substancji:
- i) wymagać zezwolenia na jej wyrób, handel nią i jej rozprowadzanie zgodnie z postanowieniami artykułu 8;
  - ii) przestrzegać zobowiązań przewidzianych w artykule 13, dotyczących zakazu lub ograniczenia wywozu i przywozu;
  - iii) stosować zgodnie z artykułem 22 środki dla zwalczania wszelkich czynów sprzecznych z ustawami i rozporządzeniami, wydanymi w celu wykonania powyższych zobowiązań.
- e) Strona, która złożyła Sekretarzowi Generalnemu takie zawiadomienie co do substancji przeniesionej do Wykazu, do którego przewiduje się surowsze środki kontroli i zobowiązania, powinna stosować co najmniej wszystkie postanowienia Konwencji stosowane do substancji umieszczonych w Wykazie, z którego substancja ta została przeniesiona.
8. a) Decyzje Komisji podjętej na podstawie niniejszego artykułu podlegają rewizji przez Radę na prośbę jednej ze Stron przedstawioną w ciągu stu osiemdziesięciu dni po otrzymaniu zawiadomienia o decyzji.
Prośba o rewizję powinna być skierowana do Sekretarza Generalnego razem ze wszystkimi istotnymi informacjami uzasadniającymi tę prośbę.
- b) Sekretarz Generalny przekazuje odpisy prośby o rewizję oraz istotne informacje Komisji, Światowej Organizacji Zdrowia i Wszystkim Stronom, zapraszając je do zgłoszenia uwag w terminie dziewięćdziesięciu dni. Wszystkie otrzymane uwagi zostaną przedstawione Radzie do rozważenia.

- c) Rada może zatwierdzić, zmienić lub uchylić decyzję Komisji. O decyzji Rady zawiadamia się wszystkie Państwa Członków Organizacji Narodów Zjednoczonych, Państwa nie będące Członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych, które są Stronami niniejszej Konwencji, Komisję, Światową Organizację Zdrowia i Organ.
- d) W toku postępowania rewizyjnego pierwotna decyzja Komisji pozostaje w mocy z zastrzeżeniem postanowień ustępu 7.

9. Strony uczynią wszystko, co jest w ich mocy, w celu poddania substancji, które nie są objęte postanowieniami niniejszej Konwencji, lecz które mogą być używane do nielegalnego wytwarzania substancji psychotropowych, możliwym do zastosowania środkom nadzoru.

Artykuł 3

Postanowienia szczególne dotyczące kontroli preparatów.

1. Z wyłączeniem wypadków przewidzianych w następnych ustępach niniejszego artykułu preparat podlega takim samym środkom kontroli jak substancja psychotropowa, którą on zawiera, a jeżeli zawiera on więcej niż jedną substancję psychotropową, podlega on środkom kontroli stosowanym do substancji poddanej najsurowszej kontroli.

2. Jeżeli preparat zawierający substancję psychotropową inną niż substancja umieszczona w Wykazie I ma taki skład, że prawdopodobieństwo nadużywania go nie istnieje lub jest nieznaczne i nie można z niego odzyskać w łatwy sposób takiej substancji w ilości umożliwiającej nadużywanie, tak że wskutek tego preparat ten nie stwarza ani problemu dla zdrowia publicznego, ani problemu społecznego, preparat ten można zwolnić od niektórych środków kontroli przewidzianych w niniejszej Konwencji zgodnie z ustępem 3.

3. W razie gdy jedna ze Stron stwierdzi, że preparat odpowiada postanowieniom ustępu poprzedniego, może podjąć decyzję o zwolnieniu go w swym kraju lub w jednym ze swych rejonów od jednego lub wszystkich środków kontroli przewidzianych w niniejszej Konwencji; preparat ten podlega jednak wymaganiom wymienionym w następujących artykułach:

- a) w artykule 8 (zezwolenia), w części dotyczącej wyrobu;
- b) w artykule 11 (rejestracji), w części dotyczącej preparatów zwolnionych od kontroli;
- c) w artykule 13 (zakaz i ograniczenia wywozu i przywozu);
- d) w artykule 15 (inspekcja), w części dotyczącej wyrobu;
- e) w artykule 16 (informacje dostarczane przez Strony), w części dotyczącej preparatów zwolnionych od kontroli;
- f) w artykule 22 (przepisy karne), w zakresie niezbędnym do zwalczania czynów sprzecznych z ustawami lub rozporządzeniami wydanymi w celu wykonania powyższych wymagań.

Strona ta zawiadamia Sekretarza Generalnego o wszystkich tego rodzaju decyzjach podając nazwę i skład zwolnionego preparatu oraz środki kontroli, od których został on zwolniony. Sekretarz Generalny przekazuje to zawiadomienie innym Stronom, Światowej Organizacji Zdrowia i Organowi.

4. Jeżeli jedna ze Stron lub Światowa Organizacja Zdrowia posiada informacje dotyczące preparatu zwolnionego na podstawie ustępu 3, które jej zdaniem uzasadniają całkowite lub częściowe uchylenie zwolnienia, zawiadamia o tym Sekretarza Generalnego i dostarcza mu informacji uzasadniających to zawiadomienie. Sekretarz Generalny przekazuje to zawiadomienie oraz wszelkie informacje, które uzna za istotne, Stronom, Komisji oraz jeżeli zawiadomienie zostało dokonane przez Stronę - Światowej Organizacji Zdrowia. Światowa Organizacja Zdrowia przedstawia Komisji ocenę preparatu uwzględniającą czynniki wymienione w ustępie 2, a także zalecenia w sprawie środków kontroli, od których zwolnienie preparatu należy ewentualnie uchylić. Komisja biorąc pod uwagę oświadczenie Światowej Organizacji Zdrowia, której ocena w sprawach medycznych i naukowych jest miarodajna, i uwzględniając czynniki gospodarcze, społeczne, prawne, administracyjne i inne, które uzna za istotne, może podjąć decyzję o uchyleniu zwolnienia preparatów od jednego lub wszystkich środków kontroli. O każdej decyzji Komisji, podjętej na podstawie niniejszego ustępu, Sekretarz Generalny zawiadamia wszystkie Państwa Członków Organizacji Narodów Zjednoczonych, Państwa nie będące Członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych, które są Stronami niniejszej Konwencji, Światową Organizację Zdrowia i Organ. Wszystkie Strony w terminie stu osiemdziesięciu dni, licząc od dnia wysłania przez Sekretarza Generalnego zawiadomienia, wydadzą zarządzenia w celu uchylenia zwolnienia od środka lub środków kontroli, będących przedmiotem decyzji.

Artykuł 4

Inne postanowienia szczególne dotyczące zakresu stosowania kontroli.

W odniesieniu do substancji psychotropowych innych niż umieszczone w Wykazie I Strony mogą zezwolić:

- a) na przewożenie przez osoby odbywające podróż międzynarodową małych ilości preparatów przeznaczonych do ich osobistego użytku; każda Strona ma jednak prawo upewnić się, że preparaty te zostały legalnie nabyte;
- b) na używanie tych substancji w przemyśle do wyrobu substancji lub produktów niepsychotropowych, z zastrzeżeniem stosowania do nich środków kontroli wymaganych przez niniejszą Konwencję, aż do czasu, gdy substancje psychotropowe będą w takim stanie, w którym praktycznie nie będą mogły być nadużywane ani odzyskane;
- c) na używanie tych substancji, z zastrzeżeniem stosowania do nich środków kontroli wymaganych przez niniejszą Konwencję, do łowienia zwierząt przez osoby wyraźnie uprawnione przez właściwe władze do używania tych substancji w tym celu.

Artykuł 5

Ograniczenie używania do celów leczniczych i naukowych.

1. Każda Strona ograniczy używanie substancji umieszczonych w Wykazie I w sposób przewidziany w artykule 7.

2. Każda Strona, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 4, powinna ograniczyć za pomocą środków, które uzna za odpowiednie, wyrób, wywóz, przywóz, rozprowadzanie, magazynowanie, handel oraz używanie i posiadanie substancji umieszczonych w Wykazach II, III i IV do celów leczniczych i naukowych.

3. Pożądane jest, aby Strony nie zezwalały na posiadanie substancji umieszczonych w Wykazach II, III i IV poza przypadkami przewidzianymi przez przepisy prawne.

Artykuł 6

Specjalna jednostka administracyjna.

Pożądane jest, aby każda Strona, w celu stosowania postanowień niniejszej Konwencji, powołała i utrzymywała specjalną jednostkę administracyjną. Byłoby rzeczą korzystną, gdyby jednostka ta była tą samą specjalną jednostką administracyjną, która została utworzona na podstawie postanowień konwencji o kontroli środków odurzających, lub aby z tą specjalną jednostką administracyjną ściśle współpracowała.

Artykuł 7

Postanowienia szczególne dotyczące substancji umieszczonych w Wykazie I.

W odniesieniu do substancji umieszczonych w Wykazie I Strony powinny:

- a) zabronić wszelkiego używania tych substancji, z wyjątkiem używania ich do celów naukowych lub bardzo ograniczonych celów leczniczych przez należycie upoważnione osoby, pracujące w instytucjach leczniczych lub naukowo-badawczych, znajdujących się pod bezpośrednim nadzorem ich Rządów lub wyraźnie przez nie upoważnionych;
- b) wymagać specjalnego zezwolenia lub uprzedniego upoważnienia na wyrób tych substancji, handel nimi oraz ich rozprowadzanie i posiadanie;
- c) zapewnić ścisły nadzór nad działalnością i czynnościami wymienionymi pod literami a) i b);
- d) ograniczyć ilość substancji wydawanej osobie upoważnionej do ilości niezbędnej do celów, dla których upoważnienie zostało udzielone;
- e) wymagać, aby osoby wykonujące czynności lecznicze i naukowe prowadziły rejestry zawierające szczegółowe dane dotyczące nabywania tych substancji oraz ich używania; rejestry te powinny

być przechowywane co najmniej przez dwa lata licząc od dnia, w którym dokonano ostatniego zapisu; i

- f) zakazać wywozu i przywozu tych substancji poza przypadkami, gdy prowadzącym wywóz i prowadzącym przywóz są odpowiednio właściwe władze lub urzędy kraju lub rejonu wywożącego i przywożącego albo inne osoby lub przedsiębiorstwa wyraźnie do tego upoważnione przez właściwe władze ich kraju lub rejonu. Wymagania przewidziane w artykule 12 ustęp 1 dotyczące upoważnień do wywozu i przewozu substancji umieszczonych w Wykazie II stosuje się także do substancji umieszczonych w Wykazie I.

Artykuł 8

Zezwolenia.

1. Strony zarządzają, aby wyrób, handel (łącznie z wywozem i przywozem) oraz rozprowadzenie substancji umieszczonych w Wykazach II, III i IV odbywały się na podstawie zezwoleń lub przy zastosowaniu innego podobnego środka kontroli.

2. Strony:

- a) pełnią nadzór nad wszystkimi osobami i przedsiębiorstwami należycie upoważnionymi, zajmującymi się wyrobem, handlem (łącznie z wywozem i przywozem) bądź rozprowadzaniem substancji wymienionych w ustępie 1;
- b) kontrolują za pomocą zezwoleń lub innego podobnego środka kontroli przedsiębiorstwa i pomieszczenia, w których ten wyrób, handel lub rozprowadzanie może się odbywać;
- c) zapewniają zastosowanie w tych przedsiębiorstwach i pomieszczeniach środków bezpieczeństwa w celu zapobieżenia kradzieży lub innym sprzeniewierzeniom zapasów.

3. Postanowień ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu dotyczących zezwoleń i innych podobnych środków kontroli można nie stosować do osób należycie upoważnionych do pełnienia funkcji leczniczych lub naukowych i wykonujących czynności związane z pełnieniem przez nie tych funkcji.

4. Strony powinny wymagać, aby osoby, którym udziela się zezwoleń na podstawie niniejszej Konwencji lub które otrzymują upoważnienia zgodnie z postanowieniami przewidzianymi w ustępie 1 niniejszego artykułu lub w artykule 7 litera b) posiadały należyte kwalifikacje, niezbędne do skutecznego i dokładnego stosowania przepisów ustaw i rozporządzeń wydanych w celu wykonania niniejszej Konwencji.

Artykuł 9

Recepty lekarskie.

1. Strony powinny wymagać, aby substancje umieszczone w Wykazach II, III i IV były wydawane lub oddawane do użytku poszczególnym osobom tylko na podstawie recepty lekarskiej, z wyjątkiem wypadków, gdy poszczególne osoby mogą legalnie otrzymywać, używać, wydawać lub zapisywać te substancje przy wypełnianiu funkcji leczniczych lub naukowych wykonywanych na podstawie należytego upoważnienia.

2. Strony zastosują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby recepty na substancje umieszczone w Wykazach II, III i IV były wydawane zgodnie z przyjętą praktyką lekarską i aby były poddane, w szczególności jeśli chodzi o liczbę powtórnych wydań i okres ich ważności, ograniczeniom zapewniającym ochronę zdrowia i interesu publicznego.

3. Niezależnie od postanowień ustępu 1 Strona może, jeżeli jej zdaniem sytuacja miejscowa tego wymaga, i na określonych przez nią warunkach obejmujących również wpis do rejestru, upoważnić farmaceutów posiadających zezwolenia lub innych detalistów posiadających zezwolenia, wyznaczonych przez władze właściwe do spraw zdrowia publicznego w swym kraju lub jego części, do wydawania według własnego uznania w wyjątkowych wypadkach bez recepty poszczególnym osobom do użycia w celach leczniczych małych ilości substancji umieszczonych w Wykazach III i IV, w granicach, które Strony określą.

Artykuł 10

Napisy ostrzegawcze na opakowaniach i reklama.

1. Każda Strona mając na uwadze odpowiednie postanowienia i zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia powinna wymagać, ażeby na etykietach, jeżeli to jest możliwe, a w każdym razie na ulotkach dołączonych do jednostkowych opakowań substancji psychotropowych, wskazany był sposób użycia oraz przestrogi i ostrzeżenia, niezbędne, jej zdaniem, dla bezpieczeństwa osoby używającej.

2. Każda Strona, uwzględniając należycie swoje przepisy konstytucyjne, zabroni prowadzenia publicznej reklamy substancji psychotropowych.

Artykuł 11

Rejestracja.

1. W odniesieniu do substancji umieszczonych w Wykazie I Strony powinny wymagać, aby producenci i wszystkie inne osoby upoważnione na podstawie artykułu 7 do handlu tymi substancjami lub do ich rozprowadzenia prowadziły w sposób określony przez każdą Stronę rejestr dokładnie wskazujący ilości wytwarzane i posiadane w zapasie, a dla każdego wypadku ich nabycia lub zbycia - wskazujący ilość, datę oraz nazwę dostawcy i nabywcy.

2. W odniesieniu do substancji umieszczonych w Wykazach II i III Strony powinny wymagać, aby producenci, hurtownicy, prowadzący wywóz i prowadzący przywóz prowadzili, w sposób określony przez każdą Stronę, rejestr dokładnie wskazujący ilości wytworzone, a dla każdego wypadku nabycia lub zbycia - wskazujący ilość, datę oraz nazwę dostawcy i nabywcy.

3. W odniesieniu do substancji umieszczonych w Wykazie II Strony powinny wymagać, aby detaliści, szpitale, placówki lecznictwa oraz instytucje naukowo-badawcze prowadziły, w sposób określony przez każdą ze Stron, rejestr wskazujący dokładnie dla każdego wypadku nabycia lub wydania ilość, datę oraz nazwę dostawcy i nabywcy.

4. Strony, stosując odpowiednie metody i uwzględniając praktykę zawodową i handlową w ich krajach, powinny zapewnić, aby informacje, dotyczące nabywania i zbywania substancji umieszczonych w Wykazie III przez detalistów, szpitale, placówki lecznictwa i instytucje naukowo-badawcze, mogły być łatwo dostępne.

5. W odniesieniu do substancji umieszczonych w Wykazie IV Strony powinny wymagać, aby producenci, prowadzący wywóz i prowadzący przywóz prowadzili, w sposób określony przez każdą ze Stron, rejestr wskazujący ilości wytwarzane, wywożone i przywożone.

6. Strony powinny wymagać od producentów preparatów zwolnionych od kontroli zgodnie z artykułem 3 ustęp 3, aby prowadzili rejestr wykazujący ilość każdej substancji psychotropowej użytej do wyrobu preparatu zwolnionego, rodzaj i całkowitą ilość zwolnionego preparatu wyprodukowanego z tej substancji oraz dane dotyczące pierwszego wydania tego preparatu.

7. Strony zapewnią, aby rejestry i informacje przewidziane w niniejszym artykule, które są konieczne do sporządzania sprawozdań przewidzianych w artykule 16 były, przechowywane co najmniej przez dwa lata.

Artykuł 12

Postanowienia dotyczące handlu międzynarodowego.

1. a) Każda Strona udzielająca zezwolenia na wywóz lub przywóz substancji umieszczonych w Wykazach I lub II powinna wymagać uzyskania na każdą transakcję wywozową lub przywozową, niezależnie od tego, czy chodzi o jedną, czy o kilka substancji, odrębnego zezwolenia na wywóz lub przywóz, sporządzanego na formularzu według wzoru ustalonego przez Komisję.
- b) W zezwoleniu takim należy wymienić międzynarodową nazwę zalecaną substancji lub w braku takiej nazwy - oznaczenie substancji w Wykazie, ilość, która ma być wywieziona lub przewieziona, postać farmaceutyczną, nazwę i adres prowadzącego wywóz i prowadzącego przywóz oraz okres czasu, w którym wywóz lub przywóz ma nastąpić. W wypadku, gdy substancja jest wywożona lub przywożona w postaci preparatu, należy również podać nazwę tego preparatu, jeżeli ona istnieje. W zezwoleniu na wywóz należy także wskazać numer i datę zezwolenia na przywóz oraz wymienić władzę, która je wydała.

- c) Przed wydaniem zezwolenia na wywóz Strony powinny wymagać zezwolenia na przywóz wydanego przez właściwą władzę kraju lub rejonu przywożącego, stwierdzającego, że przywóz danej lub danych substancji jest dozwolony; zwolnienie takie powinno być przedstawione przez osobę lub przedsiębiorstwo ubiegające się o zezwolenie na wywóz.
- d) Kopia zezwolenia na wywóz powinna być dołączona do każdej przesyłki, a Rząd, który wydał zezwolenie na wywóz, powinien przesłać jedną jego kopię Rządowi kraju lub rejonu przywożącego.
- e) Po dokonaniu przywozu Rząd kraju lub rejonu przywożącego zwraca Rządowi kraju lub rejonu wywożącego zezwolenie na wywóz z adnotacją stwierdzającą ilość rzeczywiście przywiezioną.
- 2. a) Strony powinny wymagać, aby dla każdej transakcji wywozowej dotyczącej substancji umieszczonych w Wykazie III prowadzący wywóz sporządzali w trzech egzemplarzach, na formularzu według wzoru ustalonego przez Komisję, deklarację zawierającą następujące dane:
  - i) nazwę i adres prowadzącego wywóz i prowadzącego przywóz;
  - ii) międzynarodową nazwę zalecaną substancji lub w braku takiej nazwy oznaczenie substancji w Wykazie;
  - iii) ilość substancji i postać farmaceutyczną, w jakiej substancja jest wywożona, jeśli zaś wywożona jest w postaci preparatu - nazwę tego preparatu jeżeli ona istnieje; i
  - iv) datę wysyłki.
- b) Dwa egzemplarze tej deklaracji prowadzący wywóz przedstawiają właściwym władzom ich kraju lub rejonu, a trzeci egzemplarz dołączają do przesyłki.
- c) Strona, z której obszaru dokonano wywozu substancji umieszczonej w Wykazie III, powinna w możliwie najkrótszym czasie, lecz nie później niż w ciągu dziewięćdziesięciu dni od daty wysyłki, przesłać właściwym władzom kraju lub rejonu przywożącego, listem poleconym, jeden egzemplarz deklaracji otrzymanej od prowadzącego wywóz, z prośbą o potwierdzenie.
- d) Strony mogą wymagać, aby prowadzący przywóz po otrzymaniu przesyłki przekazywał właściwym władzom swojego kraju lub rejonu należycie poświadczony egzemplarz deklaracji dołączonej do przesyłki ze wskazaniem otrzymanej ilości i daty odbioru.
- 3. Do substancji umieszczonych w Wykazach I i II stosuje się ponadto następujące postanowienia:
  - a) W wolnych portach i w wolnych strefach Strony powinny wykonywać taki sam nadzór i taką samą kontrolę jak na innych częściach ich terytorium, jednakże mogą stosować środki surowsze.
  - b) Zabroniony jest wywóz w formie przesyłek na adres skrytki pocztowej lub banku na rzecz innej osoby niż wymieniona w zezwoleniu na wywóz.
  - c) Zabroniony jest wywóz substancji umieszczonych w Wykazie I w formie przesyłek na adres magazynu celnego. Wywóz substancji umieszczonych w Wykazie II w formie przesyłek na adres magazynu celnego jest zabroniony, chyba że Rząd kraju przywożącego poświadczył na zezwoleniu na przywóz, przedstawionym przez osobę lub przedsiębiorstwo, które ubiega się o zezwolenie na wywóz, że zgadza się na przywóz przesyłki w celu złożenia jej w magazynie celnym. W takim wypadku na zezwoleniu na wywóz wskazuje się, że przesyłka dokonywana jest w tym celu. Podjęcie przesyłki z magazynu celnego może nastąpić po przedstawieniu zezwolenia wydanego przez władzę, której podlega ten magazyn, a jeżeli przesyłka jest przeznaczona za granicę, wydanie jej traktowane będzie jako nowy wywóz w rozumieniu niniejszej Konwencji.
  - d) Przesyłki nadesłane na terytorium Strony lub z niej wysyłane bez dołączonego zezwolenia na wywóz są zatrzymywane przez właściwe władze.
  - e) Strona nie powinna zezwolić na przewóz tranzytowy przez swoje terytorium do innego kraju przesyłki zawierającej jakąkolwiek z tych substancji, bez względu na to, czy przesyłka ta jest wyładowywana ze środka transportowego, w którym jest przewożona, czy też nie, chyba że właściwym władzom tej Strony zostanie przedstawiony odpis zezwolenia na wywóz tej przesyłki.
  - f) Właściwe władze kraju lub rejonu, przez który przewóz przesyłki z tymi substancjami jest dozwolony, zastosują wszelkie niezbędne środki, aby przeszkodzić zmianie skierowania tej przesyłki do innego miejsca przeznaczenia niż wymienione w odpisie zezwolenia na wywóz, dołączonego do przesyłki, chyba że Rząd kraju lub rejonu, przez który tę przesyłkę się przewozi, zezwoli na taką zmianę skierowania. Rząd kraju lub rejonu, przez który odbywa się tranzyt, traktuje każde żądanie zmiany skierowania tak, jakby chodziło o wywóz z kraju lub rejonu, przez który odbywa się tranzyt, do kraju lub rejonu nowego przeznaczenia. W razie zezwolenia na zmianę skierowania postanowienia niniejszego artykułu ustęp 1 litera e) mają również

zastosowanie w stosunkach między krajem lub rejonem, przez który odbywa się tranzyt, a krajem lub rejonem, z którego przesyłka została pierwotnie wywieziona.

- g) W czasie tranzytu lub przechowywania w magazynie celnym żadna przesyłka zawierająca te substancje nie może być poddana działaniu, które zmieniłoby naturę substancji. Opakowanie nie może być zmienione bez zgody właściwych władz.
- h) Postanowień liter e) do g) dotyczących tranzytu tych substancji przez obszar Strony nie stosuje się, jeżeli przesyłka jest przewożona drogą lotniczą, a statek powietrzny nie ląduje w kraju lub rejonie tranzytu. W razie lądowania statku powietrznego w tym kraju lub rejonie postanowienia te mają zastosowanie, w miarę jak okoliczności tego wymagają.
- i) Postanowienia niniejszego ustępu nie naruszają postanowień jakichkolwiek porozumień międzynarodowych ograniczających kontrolę, jaką mogą wykonywać Strony w odniesieniu do tych substancji podczas tranzytu.

Artykuł 13

Zakazy i ograniczenia wywozu i przywozu.

1. Każda Strona może zawiadomić wszystkie inne Strony za pośrednictwem Sekretarza Generalnego, że zakazuje przywozu do swego kraju lub jednego ze swych rejonów jednej lub więcej substancji umieszczonych w Wykazach II, III lub IV, wymienionych w jej zawiadomieniu. W zawiadomieniu tym Strona użyje nazwy nadanej substancji w Wykazie II, III lub IV.

2. Strona, która otrzymała zawiadomienie o zakazie, przewidziane w ustępie 1, zastosuje niezbędne środki, ażeby żadna substancja wymieniona w tym zawiadomieniu, nie była wywożona do kraju lub jednego z rejonów Strony, która dokonała zawiadomienia.

3. Niezależnie od postanowień poprzednich ustępów Strona, która dokonała zawiadomienia zgodnie z ustępem 1, może zezwolić na przywóz oznaczonych ilości wymienionych w zawiadomieniu substancji lub preparatów, które je zawierają, wydając w każdym wypadku specjalne zezwolenia na przywóz. Władza kraju przywozu, która wydała specjalne zezwolenie na przywóz, przesyła je w dwóch egzemplarzach, z wymienieniem nazw i adresów prowadzącego przywóz i prowadzącego wywóz do właściwej władzy kraju lub rejonu wywożącego, która może wówczas zezwolić prowadzącemu wywóz na wysyłkę. Do przesyłki dołącza się jeden egzemplarz specjalnego zezwolenia na przywóz należycie poświadczony przez właściwą władzę kraju lub rejonu wywożącego.

Artykuł 14

Postanowienia szczególne dotyczące przewożenia substancji psychotropowych w apteczkach pierwszej pomocy na statkach powietrznych lub innych środkach transportu publicznego, kursujących w ruchu międzynarodowym.

1. Nie uważa się za wywóz, przywóz lub tranzyt w rozumieniu niniejszej Konwencji przewozu międzynarodowego ograniczonych ilości substancji umieszczonych w Wykazach II, III lub IV, które mogą być potrzebne podczas podróży w celu udzielenia pierwszej pomocy lub w nagłych wypadkach, na statkach, statkach powietrznych lub innych środkach międzynarodowego transportu publicznego, takich jak pociągi lub autobusy międzynarodowe.

2. Kraje, w których środki międzynarodowego transportu publicznego wpisane są do rejestru, powinny zastosować odpowiednie środki ostrożności w celu przeszkodzenia użyciu substancji wymienionych w ustępie 1 niezgodnie z przeznaczeniem lub sprzeniewierzeniu ich w nielegalnych celach. Komisja, w porozumieniu z właściwymi organizacjami międzynarodowymi, wyda zalecenia w sprawie tych środków ostrożności.

3. Substancje, przewożone na statkach, statkach powietrznych lub innych środkach międzynarodowego transportu publicznego, takich jak pociągi lub autobusy międzynarodowe, zgodnie z postanowieniami ustępu 1, podlegają ustawom, rozporządzeniom, zezwoleniom i licencjom kraju, w którym są wpisane do rejestru, co nie narusza prawa właściwych władz miejscowych do przeprowadzania sprawdzenia, inspekcji i innych czynności kontrolnych na pokładzie tego środka transportu. Zastosowania tych substancji w nagłym wypadku nie uważa się za naruszenie postanowień artykułu 9 ustępu 1.

Artykuł 15

Inspekcja.

Strony wprowadzą system inspekcji producentów prowadzących wywóz, prowadzących przywóz oraz hurtowych i detalicznych dystrybutorów substancji psychotropowych, jak też instytucji leczniczych i naukowo-badawczych, które używają tych substancji. Zapewnią one również inspekcję pomieszczeń, zapasów oraz zapisów w rejestrach, przeprowadzaną tak często, jak uznają to za potrzebne.

Artykuł 16

Sprawozdania przedstawiane przez Strony.

1. Strony udzielają Sekretarzowi Generalnemu informacji, których Komisja może zażądać jako niezbędnych do pełnienia jej funkcji, a w szczególności przedstawiają sprawozdanie roczne dotyczące wykonywania Konwencji na ich obszarach, zawierające informacje dotyczące:

- a) istotnych zmian wprowadzonych w ich ustawach i rozporządzeniach dotyczących substancji psychotropowych; i
- b) szczególnie znamiennych faktów nadużywania substancji psychotropowych lub nielegalnego handlu nimi na ich obszarach.

2. Strony podają również Sekretarzowi Generalnemu nazwy i adresy organów rządowych wymienionych w artykule 7 litera f), w artykule 12 i w artykule 13 ustęp 3. Sekretarz Generalny przekaze te informacje wszystkim Stronom.

3. Strony przesyłają Sekretarzowi Generalnemu w możliwie najkrótszym czasie zawiadomienia o wypadkach nielegalnego handlu substancjami psychotropowymi lub konfiskaty substancji będących przedmiotem tego nielegalnego handlu, jeżeli uznają je za ważne ze względu na:

- a) ujawnienie nowych tendencji;
- b) wchodzące w grę ilości;
- c) wyjaśnienie dotyczące źródeł, z których pochodzą te substancje; lub
- d) metody używane przez nielegalnych handlarzy.

Kopie zawiadomienia będą przekazywane zgodnie z postanowieniami artykułu 21 litera b).

4. Strony przesyłają Organowi roczne sprawozdania statystyczne, używając w tym celu formularzy ustalonych przez Organ. W sprawozdaniach tych należy wskazać:

- a) w odniesieniu do każdej substancji umieszczonej w Wykazach I i II ilości wytworzone, wywiezione do każdego kraju lub rejonu i przywiezione z każdego kraju lub rejonu, a także zapasy utrzymywane przez producentów;
- b) w odniesieniu do każdej substancji umieszczonej w Wykazach III i IV ilości wytworzone oraz ogólne ilości wywiezione i przywiezione,
- c) w odniesieniu do każdej substancji umieszczonej w Wykazach II i III ilości użyte do wytwarzania preparatów zwolnionych od kontroli; oraz
- d) w odniesieniu do każdej substancji umieszczonej w którymkolwiek Wykazie, z wyjątkiem Wykazu I, ilości zużytkowane w celach przemysłowych zgodnie z postanowieniami artykułu 4 litera b).

Ilości wytworzone, o których mowa w niniejszym ustępie, litery a) i b), nie obejmują ilości wytworzonych preparatów.

5. Na wniosek Organu Strona udziela mu dodatkowych informacji statystycznych, dotyczących ilości jakiegokolwiek substancji umieszczonej w Wykazach III i IV, które mają być wywożone do każdego kraju lub rejonu i przywożone z każdego kraju lub rejonu w przyszłych okresach. Strona ta może zażądać od Organu, ażeby zarówno jego wniosek i informacje, jak i informacje udzielane na podstawie niniejszego ustępu miały charakter poufny.

6. Informacje, o których mowa w ustępach 1 i 4, Strony dostarczają w sposób i w terminach, które określa Komisja lub Organ.

Artykuł 17

Funkcje Komisji.

1. Komisja może rozpatrywać wszystkie sprawy związane z celami niniejszej Konwencji i stosowaniem jej postanowień oraz wydawać zalecenia w tych sprawach.

2. Decyzje przewidziane w artykułach 2 i 3 Komisja podejmuje większością dwóch trzecich głosów członków Komisji.

Artykuł 18

Sprawozdania Organu.

1. Organ sporządza sprawozdanie roczne ze swej działalności, zawierające analizę informacji statystycznych, którymi dysponuje, i w odpowiednich wypadkach zestawienie ewentualnych wyjaśnień dostarczonych przez Rządy z własnej inicjatywy lub na żądanie, jak też wszelkie uwagi i zalecenia, które Organ pragnie sformułować. Organ może również opracować wszelkie uzupełniające sprawozdania, które uzna za potrzebne. Sprawozdania są przedstawiane Radzie za pośrednictwem Komisji, która może poczynić uwagi, jakie uzna za celowe.

2. Sprawozdania Organu są przekazywane Stronom, a następnie publikowane przez Sekretarza Generalnego. Strony zezwalają na swobodne rozpowszechnianie tych sprawozdań.

Artykuł 19

Środki stosowane przez Organ w celu zapewnienia wykonania postanowień Konwencji.

1. a) Jeżeli po zbadaniu informacji dostarczonych przez Rządy lub przekazanych przez organy Organizacji Narodów Zjednoczonych Organ ma podstawę do przypuszczenia, że cele niniejszej Konwencji są poważnie zagrożone wskutek tego, że jakiś kraj lub rejon nie wykonuje jej postanowień, Organ ma prawo zwrócić się o udzielenie wyjaśnień do Rządu tego kraju lub rejonu. Z zastrzeżeniem prawa Organu do zwrócenia uwagi Stron, Rady i Komisji na sprawę, o której mowa pod literą c), prośbę o informację i wyjaśnienie udzielone przez Rząd zgodnie z niniejszym punktem Organ traktuje jako poufne.
- b) Po podjęciu kroków w myśl litery a) Organ może, jeżeli uzna to za konieczne, wezwać zainteresowany Rząd do zastosowania środków zaradczych, które w danych okolicznościach mogą okazać się potrzebne do zapewnienia wykonania postanowień niniejszej Konwencji.
- c) Jeżeli Organ stwierdzi, że zainteresowany Rząd nie udzielił zadowalających wyjaśnień, o które zwrócono się do niego zgodnie z literą a), lub zaniedbał podjęcia wszelkich środków zaradczych, do których zastosowania wezwano go zgodnie z literą b), Organ może zwrócić uwagę Stron, Rady i Komisji na tę sprawę.

2. Organ, zwracając uwagę Stron, Rady i Komisji na jakąś sprawę zgodnie z ustępem 1 litery c) może, jeżeli uzna to za potrzebne, zalecić Stronom wstrzymanie wywozu substancji psychotropowych do danego kraju lub rejonu albo wstrzymanie ich przywozu z tego kraju lub rejonu, albo wstrzymanie lub wywozu i przywozu bądź na czas określony, bądź do czasu, gdy Organ dojdzie do wniosku, że sytuacja w tym Kraju lub rejonie jest zadowalająca. Zainteresowane Państwo ma prawo przedstawić sprawę Radzie.

3. Organ ma prawo opublikować sprawozdanie dotyczące każdej sprawy, o której mowa w postanowieniach niniejszego artykułu i przekazać je Radzie, która roześle je wszystkim Stronom. Jeżeli Organ publikuje w swym sprawozdaniu decyzję powziętą na podstawie niniejszego artykułu, powinien opublikować również opinię zainteresowanego Rządu, jeżeli on tego zażąda.

4. W wypadku gdy decyzja Organu, opublikowana zgodnie z niniejszym artykułem, nie została powzięta jednomyślnie, należy przedstawić opinię mniejszości.

5. Każde Państwo zostanie zaproszone do przysłania przedstawiciela na posiedzenie Organu, na którym ma być rozpatrywana zgodnie z niniejszym artykułem, sprawa dotycząca bezpośrednio tego Państwa.

6. Decyzje Organu podejmowane na podstawie niniejszego artykułu powinny być uchwalane większością dwóch trzecich głosów wszystkich członków Organu.

7. Postanowienia poprzednich ustępów stosuje się również w wypadku, gdy Organ ma podstawę do przypuszczenia, że na skutek decyzji podjętej przez Stronę na podstawie postanowień artykułu 2 ustęp 7 cele niniejszej Konwencji są poważnie zagrożone.

Artykuł 20

Środki przeciwko nadużywaniu substancji psychotropowych.

1. Strony zastosują wszelkie środki mogące zapobiec nadużywaniu substancji psychotropowych i zapewnić wczesne wykrywanie, leczenie, kształcenie, opiekę po leczeniu, rehabilitację i włączenie do życia społecznego zainteresowanych osób; Strony będą także koordynować swoje wysiłki podejmowane w tym celu.

2. Strony będą popierać, w miarę możliwości, kształcenie personelu w celu zapewnienia leczenia, opieki po leczeniu, rehabilitacji i włączenia do życia społecznego osób, które nadużywają substancji psychotropowych.

3. Strony udzielą pomocy osobom, którym to jest potrzebne w pracy zawodowej, w zaznajamianiu się z problemami nadużywania i zapobiegania nadużywaniu substancji psychotropowych oraz będą rozpowszechniać znajomość tych problemów wśród szerokich kręgów ludności, jeżeli istnieje obawa, że nadużywanie tych substancji może przybrać wielkie rozmiary.

Artykuł 21

Zwalczanie nielegalnego obrotu.

Uwzględniając należycie swoje systemy konstytucyjne, prawne i administracyjne, Strony:

- a) zapewnią na szczeblu ogólnokrajowym uzgadnianie akcji zapobiegawczej i represyjnej skierowanej przeciwko nielegalnemu obrotowi; w tym celu Strony mogą wyznaczyć odpowiedni organ, który będzie odpowiedzialny za tę koordynację;
- b) udzielają sobie wzajemnie pomocy w zwalczaniu nielegalnego obrotu substancjami psychotropowymi, a w szczególności przekazują niezwłocznie innym bezpośrednio zainteresowanym Stronom, drogą dyplomatyczną lub za pośrednictwem właściwych władz wyznaczonych w tym celu, kopie wszelkich zawiadomień, przesyłanych Sekretarzowi Generalnemu na podstawie artykułu 16 w związku z ujawnieniem nielegalnego obrotu tymi substancjami lub ich konfiskata;
- c) współpracują ściśle ze sobą oraz właściwymi organizacjami międzynarodowymi, których są członkami, w celu skoordynowanego zwalczania nielegalnego handlu;
- d) zapewniają, by współpraca międzynarodowa właściwych organów prowadzona była szybko i sprawnie; oraz
- e) zapewniają, by w razie przekazywania między krajami dokumentów prawnych potrzebnych do przeprowadzenia postępowania sądowego przekazanie nastąpiło szybko i sprawnie na adres organów wyznaczonych przez Strony; postanowienie to nie narusza prawa Strony do żądania, aby dokumenty te były przesyłane drogą dyplomatyczną.

Artykuł 22

Postanowienia karne.

1. a) Z zastrzeżeniem postanowień swej konstytucji każda Strona będzie uważała za przestępstwo podlegające karze każde umyślne działanie sprzeczne z ustawą lub rozporządzeniem wydanym w celu wykonywania zobowiązań wynikających z niniejszej Konwencji i podejmie niezbędne kroki, aby poważne przestępstwa zagrożone były odpowiednią karą, w szczególności karą więzienia lub inną karą pozbawienia wolności.
- b) Niezależnie od postanowień poprzedniego punktu, gdy przestępstwa te popełnią osoby nadużywające substancji psychotropowych, Strony mogą zamiast skazania lub orzeczenia sankcji karnej albo oprócz sankcji karnej zastosować wobec tych osób środki leczenia, kształcenia, opieki po leczeniu, rehabilitacji i włączenia do życia społecznego, zgodnie z postanowieniami artykułu 20 ustęp 1.
2. Z zastrzeżeniem postanowień konstytucji, systemu prawnego i prawa wewnętrznego każdej Strony:

- a) i) jeżeli wiele działań związanych ze sobą i stanowiących przestępstwo na podstawie ustępu 1 zostało popełnionych w różnych krajach, każde z tych działań będzie uważane za odrębne przestępstwo;
- ii) umyślne uczestnictwo w którymkolwiek z tych przestępstw, zмова w celu ich popełnienia lub usiłowanie ich popełnienia, a także czynności przygotowawcze i operacje finansowe dokonywane umyślnie w związku z przestępstwami, wymienionymi w niniejszym artykule, stanowią przestępstwo podlegające karze przewidzianej w ustępie 1;
- iii) wyroki skazujące za takie przestępstwa, które zostały wydane za granicą, będą brane pod uwagę przy ustalaniu wypadków recydywy; i
- iv) wyżej wymienione poważne przestępstwa bez względu na to, czy zostały popełnione przez obywatela, czy cudzoziemca, są ścigane przez Stronę na której obszarze zostały popełnione, lub przez Stronę, na której obszarze ujawniono sprawcę, jeżeli ekstradycja jest niedopuszczalna w myśl ustawodawstwa Strony, do której zwrócono się z wnioskiem o wydanie i jeżeli przeciwko sprawcy nie przeprowadzono jeszcze postępowania karnego i nie wydano wyroku.
- b) Jest rzeczą pożądaną, aby przestępstwa wymienione w ustępie 1 oraz w ustępie 2 litery a) punktu ii) były uważane za przestępstwa, których sprawcy podlegają ekstradycji w myśl jakiegokolwiek umowy o ekstradycji zawartej lub która może być zawarta między Stronami oraz aby Strony, które nie uzależniają ekstradycji od istnienia umowy lub wzajemności, uznawały je za przestępstwa, których sprawcy podlegają ekstradycji, pod warunkiem jednak, że zgoda na ekstradycję będzie udzielana zgodnie z ustawodawstwem Strony, do której zwrócono się z żądaniem wydania i że Strona ta będzie miała prawo odmówić aresztowania lub wydania sprawcy, jeżeli właściwe władze uznają, że przestępstwo nie jest dość poważne.
3. Każda substancja psychotropowa, każda inna substancja oraz wszelkie urządzenia użyte bądź przeznaczone do użycia w celu popełnienia któregośkolwiek z przestępstw wymienionych w ustępach 1 i 2 podlegają zajęciu i konfiskacie.
4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie narusza przepisów prawa wewnętrznego Strony, dotyczących właściwości.
5. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie narusza zasady, według której przestępstwa objęte tym artykułem mają być określane, ścigane i karane zgodnie z prawem wewnętrznym każdej Strony.

Artykuł 23

Stosowanie surowszych środków kontroli niż wymagane przez Konwencję.

Strony mogą zastosować dokładniejsze lub surowsze środki kontroli niż przewidziane w niniejszej Konwencji, jeżeli uważają to za korzystne lub potrzebne dla ochrony zdrowia i interesu publicznego.

Artykuł 24

Wydatki organów międzynarodowych związane z wykonywaniem postanowień Konwencji.

Wydatki Komisji i Organu związane z wykonywaniem przez nie poszczególnych funkcji na podstawie niniejszej Konwencji będą pokrywane przez Organizację Narodów Zjednoczonych na warunkach, które określi Zgromadzenie Ogólne. Strony, które nie są członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych, będą wносиły na pokrycie tych wydatków sumy, które Zgromadzenie Ogólne ustala co pewien czas, po konsultacjach z Rządami tych Stron, w wysokości, jaką uzna za sprawiedliwą.

Artykuł 25

Tryb przyjęcia, podpisania, ratyfikacji i przystąpienia.

1. Państwa będące członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych, Państwa nie będące członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych, które są członkami jednej z organizacji wyspecjalizowanych Organizacji Narodów Zjednoczonych lub Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej albo które są

Stronami Statutu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, jak też każde inne Państwo zaproszone przez Radę, mogą stać się Stronami niniejszej Konwencji:

- a) przez jej podpisanie; lub
- b) przez jej ratyfikację po podpisaniu z zastrzeżeniem ratyfikacji; lub
- c) przez przystąpienie do niej.

2. Niniejsza Konwencja będzie otwarta do podpisania do dnia 1 stycznia 1972 roku włącznie. Następnie będzie ona otwarta do przystąpienia.

3. Dokumenty ratyfikacyjne lub przystąpienia będą składane Sekretarzowi Generalnemu.

Artykuł 26

Wejście w życie.

1. Niniejsza Konwencja wejdzie w życie pięćdziesiątego dnia od dnia podpisania jej bez zastrzeżenia ratyfikacji bądź złożenia dokumentów ratyfikacyjnych lub przystąpienia przez czterdzieści Państw wymienionych w artykule 25 ustęp 1.

2. W stosunku do każdego innego Państwa, które podpisze Konwencję bez zastrzeżenia ratyfikacji bądź złoży dokument ratyfikacyjny lub przystąpienia po dniu ostatniego podpisu lub ostatniego złożenia dokumentów wymienionych w ustępie 1, niniejsza Konwencja wejdzie w życie pięćdziesiątego dnia od dnia podpisania bądź złożenia przez nie dokumentu ratyfikacyjnego lub przystąpienia.

Artykuł 27

Zastosowanie terytorialne.

Niniejszą Konwencję stosuje się do wszystkich terytoriów niemetalnych, za których stosunki międzynarodowe Strona jest odpowiedzialna, chyba że uprzednia zgoda takiego terytorium wymagana jest bądź przez konstytucję Strony lub zainteresowanego terytorium, bądź przez zwyczaj. W takim wypadku Strona postara się uzyskać w jak najkrótszym czasie wymaganą zgodę terytorium, a po jej otrzymaniu zawiadomiamy o tym Sekretarza Generalnego.

Niniejszą Konwencję stosuje się do terytorium lub terytoriów wymienionych w tym zawiadomieniu, od dnia otrzymania tego zawiadomienia przez Sekretarza Generalnego. W wypadku gdy uprzednia zgoda terytorium niemetalnego nie jest potrzebna, zainteresowana Strona w chwili podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia oświadcza, do którego terytorium lub do których terytoriów stosuje się niniejszą Konwencję.

Artykuł 28

Rejony tworzone ze względu na cele niniejszej Konwencji

1. Każda Strona może zawiadomić Sekretarza Generalnego, że ze względu na cele niniejszej Konwencji obszar jej został podzielony na dwa lub więcej rejonów lub że dwa lub więcej rejonów zostało połączonych w jeden rejon.

2. Dwie lub więcej Stron może zawiadomić Sekretarza Generalnego, że w następstwie utworzenia unii celnej między nimi Strony te stanowią jeden rejon ze względu na cele niniejszej Konwencji.

3. Każde zawiadomienie, dokonane na podstawie ustępu 1 lub 2 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym zostało ono dokonane.

Artykuł 29

Wypowiedzenie.

1. Po upływie dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej Konwencji każda Strona może w imieniu własnym lub w imieniu terytorium, za którego stosunki międzynarodowe jest ona odpowiedzialna, a które cofnęło zgodę wyrażoną w myśl artykułu 27, wypowiedzieć niniejszą Konwencję, składając w tym celu Sekretarzowi Generalnemu odpowiedni dokument na piśmie.

2. Jeżeli Sekretarz Generalny otrzyma wypowiedzenie dnia 1 lipca lub wcześniej, wypowiedzenie to nabiera mocy z dniem 1 stycznia następnego roku, a jeżeli otrzyma je po 1 lipca nabiera ono mocy w takim terminie, jak gdyby je otrzymał w następnym roku w dniu 1 lipca lub wcześniej.

3. Niniejsza Konwencja wygaśnie, jeżeli wskutek wypowiedzeń złożonych zgodnie z postanowieniami ustępów 1 i 2 przestaną być spełniane warunki dla jej wejścia w życie, przewidziane w artykule 26 ustęp 1.

Artykuł 30

Poprawki.

1. Każda Strona może zaproponować poprawkę do niniejszej Konwencji. Tekst takiej poprawki oraz jej uzasadnienie należy przedstawić Sekretarzowi Generalnemu, który przekazuje je Stronom i Radzie. Rada może podjąć decyzję bądź:

- a) zwołania konferencji zgodnie z artykułem 62 ustęp 4 Karty Narodów Zjednoczonych w celu zbadania proponowanej poprawki; bądź
- b) zwrócenia się do Stron z pytaniem, czy przyjmują proponowaną poprawkę, oraz zaproszenie ich do ewentualnego przedstawienia Radzie swych uwag na temat tej propozycji.

2. Jeżeli proponowana poprawka rozesłana zgodnie z ustępem 1 litera b) nie zostanie odrzucona przez żadną ze Stron w ciągu osiemnastu miesięcy następujących po jej rozesłaniu, wchodzi ona niezwłocznie w życie. Jeżeli jednak zostanie ona odrzucona przez którąkolwiek ze Stron, Rada po rozpatrzeniu uwag Stron może postanowić, czy należy zwołać konferencję w celu rozważenia danej poprawki.

Artykuł 31

Spory.

1. Jeżeli między dwiema lub więcej Stronami powstanie spór co do interpretacji lub stosowania niniejszej Konwencji, Strony te porozumieją się między sobą w celu uregulowania tego sporu w drodze rokowań, przeprowadzenia badań, pośrednictwa, pojednania, arbitrażu, zwrócenia się do organizacji regionalnych w drodze sądowej lub za pomocą innych pokojowych środków, według ich wyboru.

2. Każdy spór, który nie zostanie uregulowany za pomocą środków przewidzianych w ustępie 1, będzie na żądanie jednej ze Stron w sporze przekazany do rozstrzygnięcia Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości.

Artykuł 32

Zastrzeżenia.

1. Jakiegokolwiek inne zastrzeżenia niż zastrzeżenia zgłoszone zgodnie z ustępami 2, 3 i 4 niniejszego artykułu nie są dozwolone.

2. Każde Państwo może w czasie podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia zgłosić zastrzeżenia do następujących postanowień niniejszej Konwencji:

- a) artykuł 19 ustępy 1 i 2;
- b) artykuł 27 oraz
- c) artykuł 31.

3. Każde Państwo, które pragnie stać się Stroną Konwencji, lecz chce mieć możliwość zgłoszenia innych zastrzeżeń niż przewidziane w ustępach 2 i 4, może zawiadomić Sekretarza Generalnego o takim zamiarze. Jeżeli przed upływem dwunastu miesięcy od daty powiadomienia przez Sekretarza Generalnego o takim zastrzeżeniu jedna trzecia Państw, które podpisały Konwencję bez zastrzeżenia ratyfikacji lub ratyfikowały ją albo do niej przystąpiły przed końcem tego okresu, nie wyrazi wobec niego sprzeciwu, zastrzeżenie to będzie uważane za dopuszczalne, z tym jednak że Państwa, które wyraziły sprzeciw wobec zastrzeżenia nie będą miały w stosunku do Państwa, które je zgłosiło, tych zobowiązań prawnych wynikających z niniejszej Konwencji, których dotyczy zastrzeżenie.

4. Państwo, na którego obszarze rosną w stanie dzikim rośliny zawierające substancje psychotropowe wpisane do Wykazu I, używane tradycyjnie przez pewne ograniczone, ściśle określone grupy podczas obrzędów magicznych lub religijnych, może w chwili podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia zgłosić zastrzeżenie dotyczące tych roślin w odniesieniu do postanowień artykułu 7, z wyjątkiem postanowień odnoszących się do handlu międzynarodowego.

5. Państwo, które zgłosiło zastrzeżenia, może w każdej chwili w drodze pisemnego zawiadomienia skierowanego do Sekretarza Generalnego cofnąć wszystkie zastrzeżenia lub część tych zastrzeżeń.

Artykuł 33

Zawiadomienia.

Sekretarz Generalny zawiadamia wszystkie Państwa wymienione w artykule 25 ustęp 1 o:

- podpisaniu, ratyfikacji lub przystąpieniu zgodnie z artykułem 25;
- dniu, w którym niniejsza Konwencja wejdzie w życie zgodnie z artykułem 26;
- wypowiedzeniach zgodnie z artykułem 29 oraz
- oświadczeniach i zawiadomieniach zgodnie z artykułami 27, 28, 30 i 32.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni, podpisali niniejszą Konwencję w imieniu swych Rządów

Sporządzono w Wiedniu dnia dwudziestego pierwszego lutego tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego pierwszego roku w jednym egzemplarzu, którego teksty w językach angielskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim są jednakowo autentyczne. Konwencja zostanie złożona Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, który prześle jej należycie uwierzytelnione kopie wszystkim Państwom Członkom Organizacji Narodów Zjednoczonych i innym Państwom wymienionym w artykule 25 ustęp 1.

SPIS SUBSTANCJI UMIESZCZONYCH W WYKAZACH*)

SPIS SUBSTANCJI UMIESZCZONYCH W WYKAZIE I

Lp.	DCI (INN)	Inna nazwa nie zastrzeżona lub pospolita	Oznaczenie chemiczne
1.		DET	N,N-Dwuetylotryptamina
2.		DMHP	3-(1,2-Dwumetyloheptylo)-1-hydroksy-7,8,9,10-czterowodoro-6,6,9-trójmetrylo-6H-dwubenzo b,d piran
3.		DMT	N,N-Dwumetylotryptamina
4.	(+)-LIZERGID	LSD, LSD-25	Dwuetyloamid kwasu (+)-lizergowego
5.		mezkalina	3,4,5-Trójmetoksyfenetyloamina
6.		paraheksyl	3-n-Heksylo-1-hydroksy-7,8,9,10-czterowodoro-6,6,9-trójmetrylo-6H-dwubenzo b,d piran
7.		psylocyna	3-(2-Dwumetyloaminoetylo)-4-hydroksyindol
8.	PSYLOCYBINA		Ester 3-(2-dwumetyloaminoetylo)-4-indolilowy kwasu fosforowego

9.		STP, DOM	2-Amino-1-(2,5-dwumetoksy-4-metylo)-fenylopropan
10		czterowodorokan-nabinole	1-Hydroksy-3-pentylo-6a,7,10,10a-czterowodoro-6,6,9-trójmetylo-6H-dwubenzob,d piran

*)Wielkimi literami w lewej kolumnie podano międzynarodowe nazwy zalecane (DCI; INN). Z wyjątkiem nazwy (+)-LIZERGID inne nazwy nie zastrzeżone lub pospolite podano tylko w przypadkach, gdy międzynarodowa nazwa zalecana nie została jeszcze zaproponowana.

SPIS SUBSTANCJI UMIESZCZONYCH W WYKAZIE II

Lp.	DCI (INN)	Inna nazwa nie zastrzeżona lub pospolita	Oznaczenie chemiczne
1.	AMFETAMINA		(±)-2-Amino-1-fenylopropan
2.	DEKSAMFETAMINA		(+)-2-Amino-1-fenylopropan
3.	METAMFETAMINA		(+)-2-Metyloamino-1-fenylopropan
4.	METYLOFENIDAT		Ester metylowy kwasu 2-fenylo-2-(2-piperydylo)-octowego
5.	FENCYKLIDYNA		1-(1-Fenylocykloheksylo)-piperydyna
6.	FENMETRAZYNA		2-Fenylo-3-metylomorfolina

SPIS SUBSTANCJI UMIESZCZONYCH W WYKAZIE III

Lp.	DCI (INN)	Inna nazwa nie zastrzeżona lub pospolita	Oznaczenie chemiczne
1.	AMOBARBITAL		Kwas 5-etylo-5-(3-metylobutylo)-barbiturowy
2.	CYKLOBARBITAL		Kwas 5-(1-cykloheksen-1-ylo)-5-etylobarbiturowy
3.	GLUTETIMID		2-Etylo-2-fenyloglutarimid
4.	PENTOBARBITAL		Kwas 5-etylo-5-(1-metylobutylo)-barbiturowy
5.	SEKOBARBITAL		Kwas 5-allilo-5-(1-metylobutylo)-barbiturowy

--	--	--	--

SPIS SUBSTANCJI UMIESZCZONYCH W WYKAZIE IV

Lp.	DCI (INN)	Inna nazwa nie zastrzeżona lub pospolita	Oznaczenie chemiczne
1.	AMFEPRAMON		2-Dwuetyloamino-propiofenon
2.	BARNITAL		Kwas 5,5-dwuetylobarbiturowy
3.		etchlorwynol	Etylo-2-chlorowinyloetinylokarbinol
4.	ETYNAMAT		Karbaminian 1-etinylocykloheksanolu
5.	MEPROBAMAT		Dwukarbaminian 2-metylo-2-propylo-1,3-propandiolu
6.	METAKWALON		2-Metylo-3-o-tolilo-4(3H)-chinazolinon
7.	METYLOFENOBARBITAL		Kwas 5-etylo-1-metylo-5-fenylo-barbiturowy
8.	METYPRYLON		3,3-Dwuetylo-5-metylo-2,4-piperydynodion
9.	FENOBARBITAL		Kwas 5-etylo-5-fenylo-barbiturowy
10.	PIPRADROL		1,1-Dwufenylo-1-(2-piperydylo)-metanol
11.		SPA	(-)-1-Dwumetyloamino-1,2,-dwufenyloetan